

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja IZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Kariérové poradenstvo v školách a školských zariadeniach

podpis štatutárneho zástupcu

KARIÉROVÉ PORADENSTVO v školách a školských zariadeniach

Spoločenské zdôvodnenie vzdelávacieho programu

V zmysle **Stratégie rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010** z novembra 2004, ktorá je rozpracovaním **Lisabonskej stratégie pre Slovensko**, našim prvoradým spoločenským cieľom je **rozvoj znalostnej ekonomiky** – čo zahŕňa celoživotné vzdelávanie, rozvoj ľudských zdrojov, vzdelávanie a odbornú prípravu a ich efektívne prepojenie na potreby trhu práce. Táto Národná lisabonská stratégia je najvýznamnejším komplexným dokumentom, v ktorom sa deklaruje úsilie o zvýšenie konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky a zvýšenie potenciálu ľudských zdrojov pre potreby vedomostnej ekonomiky. **Akčné plány** Národnej lisabonskej stratégie a **Národný program reforiem** sa sústreďujú na tie rozvojové zámery Slovenska, ktoré najviac prispievajú k zvýšeniu inovatívneho potenciálu slovenskej ekonomiky, rozvoju vedomostnej ekonomiky a zamestnanosti občanov. **Národný strategický referenčný rámec** stanovuje národné priority a dohliada na smerovanie štrukturálnych fondov EÚ v súlade so Strategickými usmerneniami Spoločenstva. Určuje aj prepojenie medzi prioritami Spoločenstva a Národným programom reforiem.

Jedným z účinných nástrojov zosúladenia profesionálneho rozhodovania, profesionálnych želaní jednotlivcov, hlavne mladých, so systémom odborného vzdelávania a s potrebami trhu práce je **celoživotné („biodromálne“) kariérové poradenstvo**, ako na to upozornila aj **Bruselská rezolúcia** prijatá Radou Európskej únie v máji 2004 o **posilňovaní politik, systémov a aktivít v oblasti celoživotného poradenstva** (9286/04/EDUC 109 SOC 234). V kontexte celoživotného vzdelávania predstavuje **poradenstvo*** súbor aktivít, ktoré umožňujú občanom každého veku a v každej etape života zistiť svoje možnosti, kompetencie a záujmy, aby sa mohli rozhodnúť o svojom vzdelávaní, odbornej príprave a zamestnaní a riadiť svoju osobnú životnú cestu vo vzdelávaní, v práci a v iných oblastiach, v ktorých tieto schopnosti získavajú alebo používajú. Poskytovanie **poradenstva v systéme vzdelávania a odbornej prípravy, najmä v školách a školských zariadeniach**, zohráva principiálnu úlohu pri zabezpečovaní pevného **základu pre rozhodovanie sa jednotlivcov o ich vzdelávaní a kariére** a pri pomoci jednotlivcom rozvinúť efektívne riadenie vlastného vzdelávania a kariérovej dráhy. Je to tiež kľúčový nástroj pre inštitúcie vzdelávania a odbornej prípravy, zabezpečujúci skvalitnenie vzdelávania.

V súčasnosti sa zdôrazňuje spoločenský význam kariéroveho poradenstva, lebo jeho úlohou je podieľať sa na riešení aktuálnych spoločensko-ekonomických problémov a rozporov v oblasti výchovy a vzdelávania vo vzťahu k potrebám praxe, najmä:

- pri zabezpečovaní súladu medzi individuálnymi záujmami, kompetenciami jednotlivcov a spoločenskými potrebami, požiadavkami trhu práce,
- medzi zdrojmi pracovných síl a reálnou potrebou kvalifikovaných absolventov škôl,
- medzi kvalifikačnými nárokmi na zamestnancov a ich profesionálnym (kvalifikačným) profilom,
- pri zvyšovaní efektívnosti výchovy a vzdelávania, najmä však odborného vzdelávania a prípravy žiakov pre trh práce s využívaním spolupráce škôl so sociálnymi partnermi.

Na spoločenský význam kariéroveho poradenstva upozorňujú aj mnohé ďalšie dokumenty celoslovenského významu – **Koncepcia celoživotného vzdelávania** (vláda SR prijala uznesením č. 157/200 vo februári 2004) a **Stratégia celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva** (schválila vláda SR uznesením č. 382/2007 v apríli 2007).

Koncepcia celoživotného vzdelávania vychádza z materiálu Európskej komisie **Memorandum celoživotného vzdelávania** a je v súlade so strategickými dokumentmi Slovenskej republiky zameranými na oblasť vzdelávania a zamestnanosti. Jednotlivé ciele koncepcie sú v súlade so základnými princípmi trvalo udržateľného rozvoja v oblasti celoživotného vzdelávania. V Aktivitách na dosiahnutie cieľov stanovuje v časti **Informácie a poradenstvo** aj úlohy škôl a školských zariadení v záujme skvalitnenia prípravy žiakov pre trh práce, ich

* Pojem poradenstvo sa chápe operacionálne na súhrnné označenie všetkých foriem poradenských aktivít (od poskytovania informácií, konzultácií, posudzovania kompetencií, pracovno-právnych služieb, tréningu rozhodovania sa ap.). V členských štátoch EÚ sa totiž používajú rôzne pojmy na označenie týchto poradenských aktivít, služieb spojených so vzdelávaním, odbornou prípravou, kvalifikáciou, povolaním, zamestnaním (napr. školské, profesijné, profesionálne, kariérové poradenstvo, kariérová výchova, profesionálna orientácia, služby zamestnanosti, pracovné poradenstvo).

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

lepšieho prepojenia s inštitúciami trhu práce. Stanovuje aj úlohu pripraviť **modely prípravy kariérových poradcov** zohľadňujúce kľúčové zručnosti potrebné na výkon práce s rozličnými skupinami klientov.

Hlavným cieľom **Stratégie celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva** je dobudovať systém celoživotného vzdelávania a systém celoživotného poradenstva tak, aby uľahčil občanom prístup k opakovanému a pružnému nadobúdaniu nových kvalifikácií prostredníctvom kvalitného vzdelávania (formálneho aj neformálneho). V týchto súvislostiach sú významné komplexné poradenské služby počas celého života človeka pri dodržiavaní rovnosti príležitostí. **Celoživotné poradenstvo** predstavuje komplex multidisciplinárnych poradenských služieb ponímaných ako „pomoc jednotlivcom akéhokoľvek veku pri rozhodovaní o otázkach vzdelávania, odbornej prípravy, voľby zamestnania a rozvoji kariéry v ktorejkoľvek fáze ich života“. Medzi špecifickými cieľmi celoživotného poradenstva definovanými v Stratégii sa kladie dôraz na zvýšenie profesionalizácie služieb celoživotného poradenstva prostredníctvom **skvalitnenia odbornej prípravy poradcov** a spolupráca (dialóg, spätná väzba) sociálnych partnerov.

Druh a forma kontinuálneho vzdelávania

Druh vzdelávania: Špecializačné vzdelávanie odborných zamestnancov

Forma vzdelávania: Kombinovaná / prezenčná a dištančná forma

Ciele a špecifické ciele

Hlavný cieľ:

Rozšíriť, inovovať profesijné kompetencie u odborných zamestnancov v školách a školských zariadeniach, ktoré využijú v kariérovom poradenstve pre žiakov pri optimalizácii procesu rozhodovania sa o ďalšom štúdiu a o budúcom povolaní, pri zosúladovaní ich rozhodnutia s vlastnými predpokladmi a požiadavkami sveta práce, pri optimalizácii prípravy žiakov na vstup na trh práce.

Program kontinuálneho vzdelávania odborných zamestnancov v oblasti kariérového poradenstva má za cieľ rozšíriť, inovovať ich kompetencie v oblasti kariérového poradenstva a **priblížiť ich štandardom platným v krajinách Európskej únie**. Aj z týchto dôvodov stavia vzdelávací program **na štandarde kariérového poradcu – odborného zamestnanca**, pričom obsah vzdelávania sa operatívne upresní podľa výsledkov **analýzy vzdelanostných potrieb účastníkov vzdelávania**. Táto analýza sa niekoľkokrát zopakuje v priebehu vzdelávacieho programu, aby sa špecializačné vzdelávanie odborných zamestnancov „ušilo na mieru“, pružne aktualizovalo, prispôbilo sa potrebám výchovno-vzdelávacej praxe a požiadavkám trhu práce, na ktorý sa žiaci pripravujú. Vzdelanostný štandard kariérového poradcu – odborného zamestnanca sa bude inovovať aj o nové formy a metódy práce s využitím najnovších poznatkov. Opakované analýzy vzdelanostných potrieb kariérových poradcov sa uskutočnia špeciálnou metodikou, posudzovacou škálou, ktorá umožňuje metricky zachytiť diskrepanciu medzi reálnou a želanou úrovňou kompetencií kariérového poradcu – odborného zamestnanca pre plnenie úloh v oblasti kariérového poradenstva v školách a školských zariadeniach.

Špecifické ciele programu kontinuálneho vzdelávania

- Oboznámiť účastníkov s platnými právnymi normami a ustanoveniami štátnej správy a samosprávy týkajúce sa škôl a školských zariadení, prípravy žiakov na vstup na trh práce, aplikácia záväzných noriem do praxe;
- zorientovať poradcov v regionálnych, národných a európskych systémoch kariérového-poradenských služieb - v školstve, v službách zamestnanosti, v personálnych agentúrach, EURES; poradenská podpora mobility mladých ľudí;
- doplniť účastníkom kontinuálneho vzdelávania poznatky o zákonitostiach študijno-profesijného / kariérového vývinu mladých ľudí a o možnostiach jeho poradenského usmerňovania; základné teórie kariérového vývinu;
- oboznámiť frekventantov s klasickými modelovými poradenskými prístupmi k študijno-profesijnému / kariérovému vývinu, k riešeniu základných životných úloh mladých ľudí v oblasti začleňovania sa do sveta

práce (vrátane odborného vzdelávania a prípravy), naučiť účastníkov aplikovať svoje poznatky do kariérového poradenstva;

- poskytnúť prehľad z ťažiskových disciplín zasahujúcich do kariérového poradenstva, do optimalizácie kariérového vývinu, a to osobitne z psychológie, pedagogiky, sociológie, medicíny (vied o zdraví), ekonómie, pracovného práva, informatiky;
- oboznámiť účastníkov s novými poradenskými metódami, metodickými nástrojmi využívanými v kariérovom poradenstve pre žiakov, pri riešení ich problémov, životných úloh v procese študijno-profesijného / kariérového vývinu, osobitne pri profesionálnom rozhodovaní sa (1. a 2. smerová voľba povolania); motivovať poradcov participovať na vývoji nových účinných metód, metodických nástrojov využiteľných v poradenstve;
- aktualizovať a rozšíriť kompetencie poradcov pri rozvíjaní sebapoznania žiakov, využitie výsledkov psychodiagnostiky a pedagogickej diagnostiky, diagnostiky zvyškového potenciálu u žiakov so ZP; párovanie osobných predpokladov s požiadavkami povolaní, zamestnaní; špecifikácia obsahu vzdelávania podľa pregraduálnej odbornej prípravy poradcov;
- rozvinúť u kariérových poradcov potrebné sociálno-psychologické zručnosti pre prácu so žiakmi (sociálno-psychologický výcvik), pri poradenskom vedení žiakov k samostatnému profesionálnemu rozhodnutiu o ďalšom štúdiu, povolaní, zamestnaní, pri príprave žiakov na vstup na trh práce;
- naučiť poradcov primerane komunikovať nielen so žiakmi, ale aj s pedagogickými a odbornými zamestnancami; s rodičmi, inými sociálnymi partnermi, absolvovať výcvik sociálnej komunikácie v záujme zefektívnenia svojich poradenských kompetencií;
- rozvinúť u kariérových poradcov potrebné sociálno-psychologické zručnosti pre prácu so žiakmi (sociálno-psychologický výcvik) so špeciálnymi výchovno-vzdelanostnými potrebami (ŠVVP), využiť ich pri poradenskom vedení žiakov so ŠVVP pri profesionálnom rozhodovaní, príprave na vstup na trh práce, participovať na výcviku sociálnej komunikácie žiakov v záujme zvýšenia ich zamestnateľnosti; preventívne pôsobiť pred ich marginalizáciou na trhu práce;
- zorientovať kariérových poradcov v informačných zdrojoch, v systémoch profesionálnych informácií - o možnostiach štúdia, o povolaniach, o ich požiadavkách na človeka, o možnostiach zamestnania doma a v zahraničí;
- zdokonaľiť kariérových poradcov vo využívaní informačných a komunikačných technológií, osobitne internetu pri vyhľadávaní potrebných profesionálnych informácií; využívať informačno-poradenské programy, interaktívne burzy práce;
- rozvinúť organizačné kompetencie poradcov pri zabezpečovaní kontaktov škôl a školských zariadení so sociálnymi partnermi relevantnými pri kariérovom poradenstve (odborné školy, iné poradenské služby, pedagogickí a odborní zamestnanci, rodičia, zamestnávateľia, verejná správa, občianske združenia) pri rozvíjaní študijno-profesijných záujmov žiakov v záujme zvyšovania ich zamestnateľnosti, pri usmerňovaní profesionálneho rozhodovania sa žiakov, pri hľadaní ich optimálneho uplatnenia sa vo svete práce, na trhu práce;
- rozvinúť organizačné kompetencie poradcov potrebné pri koordinácii výchovných a kariérových poradcov škôl v spádovej oblasti pri vypracovávaní a realizácii akčných plánov škôl, CPPPaP v oblasti kariérovej výchovy a poradenstva; participovať na vypracovávaní dlhodobej koncepcie a stratégie kariérovej výchovy a poradenstva v CPPPaP a v školách v regióne; hodnotenie efektívnosti a korekcie kariérovej výchovy a poradenstva v regióne;
- naučiť poradcov spolupracovať pri vytváraní podmienok pre kariérovú výchovu a kariérové poradenstvo v regióne; naučiť vypracovať návrh opatrení na zefektívnenie kariérovej výchovy a poradenstva v spádovej oblasti, v regióne; spolupracovať s vedením CPPPaP pri vytváraní podmienok na kariérovú výchovu a kariérové poradenstvo; dobudovať kabinety, doplniť nové metodické nástroje, poradenské programy, informačné zdroje;
- iniciovať a realizovať projekty na zlepšenie podmienok na kariérovú výchovu a poradenstvo, aj účasť CPPPaP a škôl v projektoch EÚ, spolupráca so zamestnávateľmi v regióne, získanie sponzorov;

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- zdokonaliť kariérových poradcov vo využívaní štatistických údajov vo svojej práci (napr. potreby trhu práce, stav nezamestnanosti, bilancia úspešného umiestnenia absolventov škôl na vyšších typoch škôl a na trhu práce; hodnotenie zamestnanosti absolventov škôl so ŠVVP - so zvýšeným ohrozením marginalizácie na trhu práce);
- naučiť poradcov vyhodnocovať vývin študijno-profesijných záujmov žiakov v regióne, ich porovnanie s vývinom zamestnanosti v regióne, so strategickými plánmi hospodárskeho rozvoja v regióne, v SR, v EÚ; hodnotiť vplyv hospodárskej krízy na individuálne želania mladých ľudí, na zamestnanosť.

Obsah a rozsah vzdelávania

Obsah vzdelávania:

MODUL 1 – Všeobecné aspekty kariérového poradenstva

- 1.1. Teoretické východiská, koncepcie, teórie a ich praktické implikácie; kariérové poradenstvo v školstve ako súčasť výchovného poradenstva.
- 1.2. Prehľad poradenských systémov u nás a v zahraničí.
- 1.3. Legislatíva MOP a EÚ dotýkajúca sa celoživotného (kariérového) poradenstva; medzinárodná spolupráca.
- 1.4. Postavenie a hlavné úlohy kariérového poradenstva v podmienkach trhovej ekonomiky; aplikácia na prácu kariérových poradcov pre žiakov do skončenia odbornej prípravy.
- 1.5. Organizácia a riadenie kariérového (výchovného) poradenstva v školstve.

MODUL 2 – Multidisciplinárny charakter kariérového poradenstva

- 2.1. Psychológia práce, poradenská psychológia, psychológia v profesionálnom / kariérovom vývine
- 2.2. Pedagogika
- 2.3. Sociológia
- 2.4. Vedy o zdraví
- 2.5. Ekonomika práce
- 2.5. Pracovné právo

MODUL 3 – Metódy, formy práce kariérových poradcov v školstve

- 3.1. Individuálne a skupinové formy práce v kariérovom poradenstve
- 3.2. Práca s profesionálnymi informáciami, využitie IKT pri hľadaní profesionálnych informácií

Rozsah vzdelávania:

110 vyučovacích hodín, z toho 20 hodín dištančne

Trvanie programu špecializačného vzdelávania:

do 18 mesiacov od zahájenia vzdelávania.

Učebné osnovy špecializačného vzdelávania kariérových poradcov – odborných zamestnancov:

Modul 1 Všeobecné aspekty kariérového poradenstva	Forma prezenčná	Forma dištančná
1.1. Teoretické východiská, koncepcie, teórie a ich praktické implikácie; kariérové poradenstvo v školstve ako súčasť výchovného poradenstva ▪ <i>Poňatie kariérového poradenstva ako komplexnej interdisciplinárnej odbornej pomoci človeku pri riešení jeho vývinových úloh, situácií a realizácií jeho potrieb vo sfére práce, povolania, zamestnania. Teoretické koncepcie kariérového poradenstva.</i> ▪ <i>Poradenstvo a odborná príprava, zosúlad'ovanie profesionálnych želaní jednotlivcov s možnosťami odbornej prípravy, zosúlad'ovanie kvalifikačnej štruktúry obyvateľstva s potrebami trhu práce prostredníctvom kariérovej výchovy a kariérového poradenstva.</i>	6	1
1.2. Prehľad poradenských systémov u nás a v zahraničí ▪ Systémy kariérového poradenstva vo vyspelých krajinách (USA, Francúzsko, Nemecko, severské krajiny) a v bývalých socialistických krajinách. Organizačné typy poradenstva. ▪ Historický vývoj systému profesionálneho / kariérového poradenstva u nás: výchovný poradca na školách, strediská pre voľbu povolania, pedagogicko-psychologické poradne, Ústav profesionálneho vývinu a poradenstva FF UK, VÚDPaP, akademické poradne; časopis Výchovný poradca. Vedecký výskum profesionálnej orientácie a poradenstva. ▪ Súčasný stav kariérovej výchovy a kariérového poradenstva v rámci systému výchovného poradenstva. Koncepcia pedagogicko-psychologického poradenstva, koncepcia a stratégia celoživotného poradenstva.	3	-
1.3. Legislatíva medzinárodného významu dotýkajúca sa celoživotného (kariérového) poradenstva; medzinárodná spolupráca ▪ Dohovory Medzinárodnej organizácie práce dotýkajúce sa kariérového poradenstva. Európska sociálna charta a právo na poradenstvo pri voľbe povolania. ▪ Lisabonská stratégia pre Slovensko, ľudské zdroje a vzdelávanie. Bruselská rezolúcia zo stretnutia Rady Európskej únie z mája 2004 k problematike celoživotného poradenstva. ▪ Medzinárodná spolupráca v oblasti kariérového poradenstva. Najvýznamnejšie odporúčania medzinárodných konferencií k problematike školského a profesionálneho / kariérového poradenstva (organizovaných UNESCO, IAEVG). ▪ Najvýznamnejšie medzinárodné projekty (PHARE, Leonardo da Vinci, Open Society Foundation a i.) realizované u nás v posledných 15 rokoch v oblasti kariérového poradenstva. Európsky sociálny fond.	2	1
1.4. Postavenie a hlavné úlohy kariérového poradenstva v podmienkach trhovej ekonomiky; aplikácia na prácu kariérových poradcov pre žiakov do skončenia odbornej prípravy ▪ <i>Kariérové poradenstvo ako nástroj zosúlad'ovania profesionálnych želaní, kompetencií jednotlivcov (osobnostných, zdravotných, fyzických,</i>	5	-

<i>kvalifikačných) s potrebami trhu práce, s reálnymi možnosťami profesionálneho uplatnenia sa.</i> ▪ Význam profesionálnych informácií (informácií stimulujúce obraz o sebe, informácií o možnostiach odbornej prípravy, o svete práce, poradenských informácií). Profesionálne informácie a príprava na voľný pohyb pracovnej sily v EÚ. ▪ Hlavné úlohy kariérového poradcu – odborného zamestnanca. Kvalifikačný profil, štandard funkcie (požadované kompetencie) kariérového poradcu v školách a školských zariadeniach. ▪ Poradenské služby pre žiakov – študentov, absolventov, učiteľov, rodičov. Individuálne poradenstvo a skupinové formy práce. ▪ Rozvíjanie záujmov a schopností žiakov / študentov, osobitne tých, ktoré sú perspektívne z hľadiska novej budúcej profesionalizácie. ▪ Sústavné sledovanie, posudzovanie a hodnotenie individuálnych psychických a fyzických predpokladov z hľadiska optimálneho profesionálneho uplatnenia sa. ▪ Upevňovanie postojov ku zvolenému odboru štúdia a k povolaniu, osobitne na stredných odborných školách. ▪ Podnecovanie žiaducich zmien vo výchove a vzdelávaní úpravami obsahu vyučovania, odbornej prípravy, sústavy študijných a učebných odborov. ▪ Vzájomná spolupráca kariérových poradcov s ostatnými pedagogickými a odbornými zamestnancami v rezorte školstva participujúcimi na kariérovej výchove a poradenstve – osobitne s výchovnými poradcami, s učiteľmi, vychovávateľmi, majstrami odbornej výchovy, s riadiacimi pracovníkmi, so školskými psychológmi, s odbornými zamestnancami CPPP a P. ▪ Koordinácia činnosti školy a mimoškolských faktorov výchovy a vzdelávania, najmä rodičov, spoločenských organizácií, kultúrnych a osvetových zariadení, masovokomunikačných prostriedkov. ▪ Spolupráca škôl a školských zariadení s úradmi práce, so sociálnymi partnermi, zamestnávateľmi a zamestnávateľskými združeniami, s príslušnými orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy. ▪ Spolupráca škôl a školských zariadení so zdravotnými inštitúciami (zohľadňovanie fyzických a zdravotných požiadaviek povolání / zamestnaní na človeka, poradenská pomoc žiakom so ZP).		
1.5. Organizácia a riadenie kariérového (výchovného) poradenstva v školstve ▪ Legislatívny stav, školský zákon, vyhláška o výchovnom poradenstve. ▪ Otázky riadenia, koordinácie a racionalizácie systému. Stupňovitosť úrovne špecializovaných poradenských služieb. ▪ Metodické usmerňovanie odborných zamestnancov v systéme výchovného poradenstva a prevencie, odborné pracoviská špecializované na problematiku kariérovej výchovy a poradenstva. ▪ Vedecký výskum problematiky kariérovej výchovy a kariérového poradenstva. ▪ Ďalšie vzdelávanie odborných zamestnancov v systéme výchovného poradenstva a prevencie.	4	2
Modul 1 – hodiny spolu:	20	4

Modul 2 Multidisciplinárny charakter kariérového poradenstva	Forma prezenčná	Forma dištančná
2.1. Psychológia práce, poradenská psychológia, psychológia v profesionálnom / kariérovom vývine ▪ Psychika a pracovné činnosti, osobnostné predpoklady, psychická spôsobilosť pre výkon povolania – zamestnaní, vlohy, schopnosti, zručnosti, záujmy, povahové vlastnosti. ▪ Základné poznatky z psychológie práce, profesiografia, využívanie profesiogramov (informačných, poradenských, diferenčných, zdravotných) v poradenskej praxi. Štandard povolania / zamestnania. Využívanie databáz v interaktívnych počítačových programoch. Možnosti a obmedzenia posudzovania osobnostných predpokladov (psychickej spôsobilosti) pre povolanie / zamestnanie, zásady využívania výsledkov posudzovania psychickej a zdravotnej spôsobilosti v kariérovom poradenstve. ▪ Psychologická diagnostika (metódy, formy, možnosti a obmedzenia) ako nástroj poznania osobnostných predpokladov v rukách psychológov. Porovnanie výsledkov psychodiagnostických vyšetrení s požiadavkami povolania a zamestnaní na človeka, párovanie.	7	1
2.2. Pedagogika ▪ Profesionálna orientácia / kariérová výchova ako organická súčasť systému výchovy a vzdelávania. Výchovno-vzdelávacia sústava ako faktor profesionálnej orientácie (stupne a druhy škôl, podmienky prijatia, možnosti uplatnenia absolventov). ▪ Štátna politika v školstve v kontexte požiadaviek EÚ, Lisabonská stratégia. Koncepcia pedagogicko-psychologického poradenstva, Koncepcia a Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva. ▪ Školská legislatíva a jej uplatnenie v praxi kariérového poradenstva. ▪ Štruktúra, formy a obsah vzdelávania, diferenciácia vyučovania, fakultatívne a nepovinné vyučovanie, nadväzná organizovaná záujmová činnosť a e-learning, ich využitie pri formovaní profesionálnych záujmov. ▪ Sústava študijných a učebných odborov (KOV a ISCED), profil absolventa školy - štandard vzdelávania. ▪ Didaktika a metodika edukačného procesu v kariérovej výchove. ▪ Špecifiká kariérovej výchovy a kariérového poradenstva pre mládež so zdravotným postihnutím. ▪ Kariérová výchova a kariérové poradenstvo pre nadaných a talentovaných žiakov, študentov. ▪ Metódy pedagogickej diagnostiky. ▪ Kritériá, metódy a formy prijímania na stredné a vysoké školy. ▪ Osobitosti kariérového poradenstva pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, osobitne Rómov. ▪ Vzájomná súčinnosť činiteľov na škole pri kariérovej výchove žiakov - učiteľov, majstrov, vychovávateľov, kariérového poradcu, výchovného poradcu, školského psychológa. ▪ Spolupráca školy, pedagogicko-psychologickej poradne a metodicko-pedagogického centra pri kariérovej výchove a kariérovom poradenstve. ▪ Metódy získavania informácií o štúdiu a vzdelávaní, o možnostiach štúdia	6	1

v krajinách EÚ. ▪ Európska dimenzia obsahu výchovy a vzdelávania a požiadavky trhu práce.		
2.3. Sociológia ▪ Sociálna štruktúra obyvateľstva ako faktor kariérovej výchovy a orientácie, regionálne osobitosti a rozdiely, osobitosti profesionálneho správania sa osôb zo sociálne znevýhodneného prostredia. ▪ Sociálne vzťahy; socializácia osobnosti, vplyv skupiny (skupinovej dynamiky) na profesionálne rozhodovanie sa. ▪ Sociologické aspekty profesionálneho vývinu, mesto, dedina, priemyselná aglomerácia, poľnohospodárstvo. Vzdelanostná úroveň obyvateľstva, rodina ako významný faktor, vzdelanie a povolanie rodičov. Osobitosti profesionálneho správania sa mužov a žien. Demografický vývoj. ▪ Európska sociálna charta.	1	1
2.4. Vedy o zdraví (medicina, fyziológia, psychohygiena) ▪ Somatofyziologické, fyziologické, zmyslové a mentálne predpoklady prijatia na odborné štúdium a prípravu, na výkon povolania. ▪ Možnosti a obmedzenia posudzovania zvyškového fyzického / zdravotného potenciálu u osôb so zdravotným postihnutím. ▪ Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. ▪ Využívanie posudkov zdravotnej spôsobilosti v kariérovom poradenstve pre osoby so zdravotným postihnutím.	1	1
2.5. Ekológia práce ▪ Práca, povolanie, zamestnanie, pracovná činnosť. Hlavné atribúty povolania, zamestnania, cena práce, systémy odmeňovania. Klasifikácie povolání, zamestnaní, medzinárodné normy. ▪ Politika zamestnanosti, politika trhu práce. Problém nezamestnanosti v spoločnosti s trhovou ekonomikou. ▪ Vzdelanie ako faktor sociálno-ekonomického rozvoja. Náklady na vzdelanie, návratnosť investícií do vzdelania, efektívnosť vzdelávania, racionalizácia siete škôl, kvalifikácia a jej využívanie, uplatnenie absolventov v praxi, zosúladovanie vzdelávania a odbornej prípravy s potrebami trhu práce.	5	1
2.6. Pracovné právo ▪ Právo na prácu a jeho zabezpečenie, právo na vzdelanie. ▪ Pracovnoprávne vzťahy. ▪ Európska sociálna charta a právo na poradenstvo pri voľbe povolania. ▪ Právne normy v oblasti bezpečnosti práci a ochrane zdravia pri práci.	5	1
Modul 2 – hodiny spolu:	25	6

Modul 3 Metódy, formy práce kariérových poradcov v školstve	Forma prezenčná	Forma dištančná
3.1. Individuálne a skupinové formy práce v kariérovom poradenstve ▪ Pozorovanie žiakov / klientov, rozhovor (riadený rozhovor), zostavenie a	35	-

využitie dotazníka o študijných a profesionálnych záujmoch žiakov / klientov. Využívanie výsledkov hodnotenia žiakov / klientov (posudkov psychickej a zdravotnej spôsobilosti). ▪ Konzultácie a spolupráca s učiteľmi. ▪ Konzultácie s rodičmi. Skúmanie sociálneho prostredia žiakov / klientov. ▪ Spolupráca špecialistov na úseku kariérovej výchovy a kariérového poradenstva pri príprave žiakov / klientov na orientáciu vo svete práce, na vstup trh práce. Spolupráca so zamestnancami v úradoch práce. ▪ Konzultácie s lekárom pri zohľadňovaní zdravotnej spôsobilosti pri profesionálnom rozhodovaní sa, osobitne osôb so zdravotným postihnutím. ▪ Spolupráca s masovo-komunikačnými prostriedkami, propagácia služieb kariérového poradenstva prostredníctvom médií, propagácia škôl, programov vzdelávania, povolání. ▪ Poradenské sedenia so skupinami – podľa vekových kategórií klientov, osobitných skupín chlapcov a dievčat, záujmových odvetvových skupín.		
3.2. Práca s profesionálnymi informáciami, IKT pri hľadaní a využívaní zdrojov profesionálnych informácií ▪ Získavanie a prehľadovanie základných profesionálnych zručností spojených s výpočtovou technikou (tvorba, úprava, formálne náležitosti...), MS WORD, MS Excel a i. ▪ Systém profesionálnych informácií u nás, verejný prístup k informáciám, informačné zdroje. ▪ Informačný systém ako základná súčasť tvorby vyhodnocovania a poskytovania informácií v systéme výchovného poradenstva. ▪ Tvorba informácií a využívanie programov (EvuPP). ▪ Využívanie internetu pri získavaní aktuálnych profesionálnych informácií o možnostiach a obsahu odbornej prípravy (doma i v zahraničí), o povolaniach a zamestnaniach, o trhu práce, možnostiach uplatnenia sa (doma i v zahraničí). ▪ Poskytovanie profesionálnych informácií klientom (žiakom, študentom, rodičom a ďalším klientom) rozličnými formami, pomocou ďalších informačných a komunikačných technológií (IKT), interaktívne informačno-poradenské programy. ▪ Získavanie profesionálnych informácií (o možnostiach odbornej prípravy, o povolaniach, zamestnaniach, o možnostiach uplatnenia sa na trhu práce), ich analýza, hodnotenie a aplikácia na miestne podmienky.	10	10
Modul 3 – hodiny spolu:	45	10
SPOLU: 110 hodín	90 hod. prezenčne	20 hod. dištančne

Realizácia vzdelávacieho programu pre odborných zamestnancov z oblasti kariérového poradenstva zahŕňa:

- vlastné vzdelávacie aktivity - formou školení, workshopov, praktických tréningov, aj s využitím informačných a komunikačných technológií;
- opakované analýzy vzdelanostných potrieb účastníkov vzdelávania ako podklad na priebežnú inováciu obsahu vzdelávania v záujme doplnenia potrebných kľúčových kompetencií;

- na hodnotenie vzdelávacieho programu (meranie kvality) sa využívajú bežné metódy a metodiky: interview, pozorovanie, dotazník, hodnotiaci škála; výpovede sa získavajú jednak od účastníkov vzdelávania, jednak od organizátorov programu a od lektorov;
- záverečné zhodnotenie špecializačného vzdelávania kariérových poradcov – odborných zamestnancov pozostáva jednak z analýzy efektivity vzdelávania, jednak z celkových výsledkov záverečných skúšok absolventov vzdelávania.

Učebné zdroje:

- KOL. AUTOROV: Efektívna prevencia pred nezamestnanosťou začína kariérovou výchovou a kariérovým poradenstvom v školách a školských zariadeniach. *Zborník študijných materiálov pre poradcov v školstve. Výstup projektu SOP LZ 2004/4-013. Bratislava: MPC, 2007.*
- *Career Guidance and Public Policy. BRIDGING THE GAP.*, 2004. Dostupné na internete: www.oecd.org/dataoecd/33/45/34050171.pdf [cit. 29.09.2007]
- DOČKAL, V.: *Deti so špeciálnymi edukačnými potrebami: minority vo výchovno-vzdelávacom procese.* Psychológia a patopsychológia dieťaťa, 39, 2-3, 140-149, 2004.
- DOČKAL, V. a kol.: *Psychológia nadania.* Bratislava: SPN. 1987.
- GRAJCÁR, Š.: *Informačno-poradenský program „Sprievodca svetom povolani“ a jeho možnosti v poradenstve pri voľbe povolania a výbere zamestnania.* Vzdelávanie dospelých, mim. číslo / 2004, roč.IX, pp. 59-65.
- GRAJCÁR, Š.: *Študijné a profesijné poradenstvo - svet a my.* In: Zborník z celoštátnej konferencie pri príležitosti 45. výročia založenia prevej Psychologickej výchovnej kliniky- Áno psychologickému poradenstvu! Radšej osobnosť rozvíjať ako liečiť. Bratislava: VEDA pre KPPPsCVPP, 2002.
- HARGAŠOVÁ, M. a kol.: *Úvod do sveta práce.* Učebnica pre stredné školy. Bratislava: EXPOL PEDAGOGIKA, 2006.
- HARGAŠOVÁ, M., LEPEŇOVÁ, D.: *Pracovná, pedagogická a poradenská psychológia.* In: Modulárne dištančné vzdelávanie kariérových poradcov pre európsku mobilitu (MODILE – EUROCARCO). Bratislava: ŠIOV, 2004.
- Integrovaný systém typových pozícií www.istp.sk
- KOL. AUTOROV: *Svet práce.* Bratislava: Logos, Nadácia otvorenej spoločnosti.2000.
- KOŠČO, J. a kol.: *Poradenská psychológia.* Bratislava: SPN, 1987.
- LEPEŇOVÁ, D.: *Kariérové poradenstvo v školstve ako súčasť výchovného poradenstva. Analýza vzdelanostných potrieb a štandardy poradcov v systéme VPP.* In: Zborník zo seminára v Bratislave *Inovatívne metódy v kariérovom poradenstve.* Bratislava: Euroguidance centrum, SAAIC, 2009.
- LEPEŇOVÁ, D.: *Kariérové poradenstvo v rezorte školstva na Slovensku.* Zpravodaj Pedagogicko-psychologického poradenství. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2008.
- LEPEŇOVÁ, D.: *Nevyhnutnosť interdisciplinárnej interrezortnej spolupráce pri budovaní integrovaného kariérového poradenstva.* In: *Metódy a formy činnosti pedagogicko-psychologických poradní v európskom kontexte.* Bratislava: VÚDPaP, 2004.
- MATULA, Š.: *Systém komplexnej poradenskej starostlivosti o deti a mládež s poruchami správania.* Metodický materiál. Bratislava: VÚDPaP, 1990.
- *Psychologické metódy vo výchovnom a kariérovom poradenstve.* Komentár českých a slovenských príspevkov z odborného cezhraničného seminára Rakúsko – Česká republika, Slovenská republika. Brno: EUROGUIDANCE, 2005.
- *Sprievodca svetom povolani* www.povolania.eu
- *Stratégia celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva.* Bratislava: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2007.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- VENDEL, Š.: *K východiskám kariérového poradenstva*. Vzdelávanie dospelých, mim. číslo / 2004, roč.IX, pp.27-38.
- ZVARIKOVÁ, M., J. FURDA: *Ty a tvoja kariéra*. Skupinový psychologicko-poradenský program. Časť I. Manuál. Metodický materiál pripravený s finančnou podporou ESF, kód projektu: 1123031035 - Projekt „Kariérne poradenstvo na Technickej univerzite v Košiciach“. Editor: OEP TUKE, 2006.

Cieľová skupina účastníkov vzdelávania, kategórie odborných zamestnancov

Kategória: psychológ, školský psychológ, špeciálny pedagóg, školský špeciálny pedagóg, terénny špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, sociálny pedagóg.

Kariérový stupeň: samostatný odborný zamestnanec a odborný zamestnanec s I. a II. atestáciou

Kariérová pozícia: odborný zamestnanec špecialista

Podmienky na zaradenie uchádzačov

Prihlasovanie účastníkov:

Uchádzač podá písomnú prihlášku poskytovateľovi kontinuálneho (špecializačného) vzdelávania.

Podmienkou je minimálne 5 rokov praxe odborného zamestnanca.

Riaditeľ školy/školského zariadenia podpisuje súhlas s účasťou svojho zamestnanca v kontinuálnom vzdelávaní v súlade s ročným plánom kontinuálneho vzdelávania školy / školského zariadenia. Vyjadří svoje stanovisko k zaradeniu uchádzača do cieľovej skupiny, v akceptačnom liste potvrdí jeho záujem o kariérové poradenstvo, úroveň kooperatívnosti s pedagogickými a odbornými zamestnancami, osobitne s výchovnými / kariérovými poradcami v školách.

Termíny prihlasovania: priebežne počas školského roka

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie špecializačného štúdia

Podmienky ukončovania špecializačného vzdelávania:

- 80 % osobná účasť na prezenčnej forme štúdia;
- obhajoba písomnej záverečnej práce;
- absolvovanie záverečnej skúšky pred trojčlennou skúšobnou komisiou.

Vypracovanie záverečnej práce v rozsahu 12 - 16 strán, ktorá priamo súvisí s programom špecializačného vzdelávania a na ktorú vypracuje posudok jeden recenzent – odborník na problematiku kariérového poradenstva s praxou minimálne 10 rokov. Posudok recenzenta obsahuje hodnotenie aktuálnosti, odbornosti, originality záverečnej práce, odporúčanie alebo neodporúčanie práce na obhajobu, otázky pre autora písomnej záverečnej práce zamerané na praktickú stránku činnosti kariérového poradcu – odborného zamestnanca.

Po úspešnom ukončení programu kontinuálneho vzdelávania vydá poskytovateľ vzdelávania účastníkovi vzdelávania osvedčenie.

Overenie profesijných kompetencií získaných výkonom odbornej činnosti alebo sebavzdelávaním

V zmysle zákona 317/2009 Z.z. o pedagogických a odborných zamestnancoch zo dňa 24. júna 2009, § 35 ods. 6 môžu sa odborní zamestnanci uchádzať o overenie profesijných kompetencií získaných výkonom odbornej

činnosti alebo sebvzdelávaním; kompetencie musia byť overené pred skúšobnou komisiou formou rozpravy, odbornej diskusie o naliehavých otázkach, úlohách a problémoch kariérového poradenstva. Súčasťou procesu overovania profesijných kompetencií je buď obhajoba písomnej záverečnej práce, alebo ukážky (CD alebo videonahrávky) vlastnej realizácie kariérovo-poradenského programu, prípadne projektu na riešenie naliehavého problému v kariérovo-poradenskej práci. Po úspešnom absolvovaní záverečnej skúšky a obhajoby záverečnej práce tak získa odborný zamestnanec rovnaký počet kreditov ako za ukončený program špecializačného vzdelávania prezenčnou formou (účastou na vzdelávacích podujatiach).

Účastníci, ktorí majú záujem ukončiť vzdelávací program overením profesijných kompetencií získaných výkonom odbornej činnosti alebo sebvzdelávaním pred skúšobnou komisiou, postupujú pri ukončovaní kontinuálneho vzdelávania nasledovne:

1. Zaslanie písomnej prihlášky na overenie profesijných kompetencií potvrdenej riaditeľom.
2. Splnenie podmienky 10 rokov odbornej praxe.
3. Overiteľná prax v kariérovom poradenstve potvrdená riaditeľom školy / školského zariadenia, prípadne aj mimo školstva (služby zamestnanosti, personálna agentúra).
4. Obhajoba písomnej záverečnej práce, alebo ukážky realizácie kariérovo-poradenského programu, prípadne projektu na riešenie naliehavého problému v kariérovo-poradenskej práci vo forme videonahrávky alebo na CD.
5. Absolvovanie záverečnej skúšky pred trojčlennou skúšobnou komisiou.

Opravný prostriedok

1. *Ak recenzent neodporučí písomnú záverečnú prácu na obhajobu, autor písomnú záverečnú prácu na základe posudku recenzenta prepracuje a znovu predloží na posúdenie.*
2. *Opravná obhajoba písomnej záverečnej práce alebo opravná záverečná skúška sa vykoná najskôr po šiestich mesiacoch, najneskôr do 18 mesiacov od termínu konania prvej obhajoby písomnej záverečnej práce alebo záverečnej skúšky.*
3. *Ak recenzent neodporučí písomnú záverečnú prácu na obhajobu ani po druhom prepracovaní, nemôže účastník kontinuálneho vzdelávania toto vzdelávanie ukončiť.*

Personálne zabezpečenie a garant vzdelávania

Personálne zabezpečenie:

Pedagogickí zamestnanci MPC – učitelia pre kontinuálne vzdelávanie.

Externí lektori:

- vysokoškolskí učitelia,
- odborní zamestnanci VÚDPaP, prípadne iných priamo riadených organizácií MŠSR,
- odborní zamestnanci špecialisti na kariérové poradenstvo z CPPP a CŠPP s minimálne 7-ročnou praxou s I. alebo II. atestáciou,
- odborní zamestnanci iných vedecko-výskumných inštitúcií,
- odborní zamestnanci štátnej správy a miestnej samosprávy,
- špecialisti na pracovné právo,
- špecialisti na ekonomiku práce,
- špecialisti na pracovné lekárstvo,
- iní odborníci so špecializáciou súvisiacou s kariérovým poradenstvom,
- odborníci z ÚPSVaR,
- špecialisti na kariérové poradenstvo zo súkromných, alebo mimovládnych organizácií.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Garant vzdelávania:

PhDr. Marta Hargašová, CSc. – dlhoročná odborníčka v oblasti celoživotného kariérového poradenstva, vysokoškolská učiteľka, autorka a spoluautorka viacerých publikácií venovaných celoživotnému poradenstvu, vedúca prvej Poradne pre vysokoškolákov.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Náklady na vzdelávanie budú financované:

- z prostriedkov Národného projektu MPC Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov
- z účelových prostriedkov MŠ SR na vzdelávanie.

Cestovné náklady hradí vysielajúca organizácia alebo účastník sám.

Materiálne zabezpečenie vzdelávania:

Vzdelávacie priestory, študijné materiály a metodické materiály, učebné pomôcky, spotrebný materiál poskytne MPC.

Na vzdelávanie sa využijú dostupné študijné materiály a metodické materiály v printovej a elektronickej podobe týkajúce sa kariérového poradenstva.

Technické a informačné zabezpečenie vzdelávania:

Na prezenčnej forme sa bude využívať aj technické zabezpečenie – PC s prístupom na internet, videokamera a videoprehrávač, dataprojektor, reprografická technika.

Prezenčná časť vzdelávania sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk Metodicko - pedagogického centra alebo v priestoroch Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie povereného metodickým usmerňovaním, resp. v priestoroch ZŠ alebo SŠ.

Návrh počtu kreditov

37 kreditov (110 vyučovacích hodín = 22 kreditov; plus 15 kreditov za ukončenie vzdelávania obhajobou záverečnej práce a záverečná skúška pred skúšobnou komisiou)

Autorka programu kontinuálneho vzdelávania: PhDr. Darina Lepeňová

Prílohy:

1. *Vyhlasenie odbornej garantky*
2. *CV odbornej garantky*
3. *CV autorky programu*
4. *Výstup MPC projektu SOP LZ 2004/4-013, ITMS 11230310161 – Inovatívny vzdelávací program pre poradcov v systéme výchovného poradenstva*
5. *Zborník študijných materiálov pre poradcov v školstve: Efektívna prevencia pred nezamestnanosťou začína kariérovou výchovou a kariérovým poradenstvom v školách a školských zariadeniach. Výstup projektu SOP LZ 2004/4-013, ITMS 11230310161 MPC Bratislava 2007*